

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Ευθύμιος Τζάλλας
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Ελευθέριος Τζάλλας
(1960-1983)

ΤΡΙΤΗ

21

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1984
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 10
Έτος 57. ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 15646

Γραφείο: Πανετίστη 17α
Τηλ: 25-771, 26-300
Εγκαταστάσεις: Ελεούσα
Τηλ: 61-455, 61-584

Σελίδες 8

ΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ ΣΗΜΕΡΑ ΤΑ 71 ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Ο Δήμος Ιωαννιτών καλωσορίζει τον Πρωθυπουργό της Χώρας Ανδρέα Παπανδρέου και καλεί στις 11 π.μ. τον Λόδο της Πόλης μας να τον υποδεχθεί στο χώρο μπροστά στη Νομαρχία

Η Ν.Ε. ΠΑΣΟΚ ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ
ΤΗΝ ΑΦΙΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Η Ν.Ε. ΠΑΣΟΚ Γιαννιτών καλωσορίζει τον Πρωθυπουργό της Χώρας Ανδρέα Παπανδρέου που για δεύτερη στη συνεχή χρονιά τιμάει με την παρουσία του μια επέτειο σπουδαία στην ιστορία των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων.

Σε μια περίοδο που η ειρήνη κινδυνεύει κάθε μέρα και ποιο πολύ και που τα οικονομικά προβλήματα ταλανίζουν τα κράτη της γης, η επαφή αυτή του Λόδου με τον Πρωθυπουργό οδηγεί στο στέγνωμα της Εθνικής ομοψυχίας ακατάχαλτην οπών ενάντια σε κάθε επιβολή από οποιαδήποτε κι αν προέρχεται.

Η επαφή του Πρωθυπουργού με το Λόδο και τους φορείς του δίνει μια νέα διάσταση της κυβερνητικής πρακτικής, καταδεικνύει στην πράξη τους

Λειτουργεί
ο Λαλιώτης

Με θαύμα ληπτή ο ηπειρωτικός λαός πληροφορήθηκε ότι ο υφυπουργός Αθλητισμού και Νέας Γενιάς κ. Λαλιώτης δεν διστακτικά αναμένα στους τόπους υπουργούς του μας κάνουν την τιμή να παραστούν στην εθνική επέτειο της απελευθέρωσης των Γιαννιτών από το δαρδάρικο ζυγό.

Και αυτό γεμίζει συγκίνηση και πόνο όλους μας για το 30χρονο παλλήλαρι που έδωσε σε όλη του την αγνότητα και όλη του την δημοκρατικότητα για το μέλλον της πατρίδας μας - τα νεύματα.

Ας ευχηθούμε περαστικά

Είδουσούλες
χωρίς τίτλο

ΑΘΗΝΑΙ 20—Ο υπουργός Άνευ Χαρτοφυλακίου, αρμόδιος για θέματα ραδιοφωνίας και τηλεόρασης κ. Αναστάσιος Πεπονής ανακοινώνει ότι αντιπρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της ΕΡΤ 1 ορίστηκε ο Δικηγόρος κ. Απόστολος Λιανός και Γενικός Διευθυντής της ΕΡΤ 1 ο δημοσιογράφος κ. Δημήτριος Κατσιρίης.

ΑΘΗΝΑΙ 20—Πέθανε στο σπίτι της μητρίδας του, στην οδό Παξών, 28, ο Σπύρος Ι. Παπαϊωάννου, 31 ετών, ιδιωτικός υπάλληλος, που έμενε στην οδό Αργυροστολίου 14.

* Στις εκδηλώσεις θα παραστούν πολλοί υπουργοί, υφυπουργοί, ο Αρχιεπίσκοπος, η ηγεσία των Ε.Δ. και Σ.Α. κ.α.

* Την «Ν.Δ.» εκπροσωπεί ο κ. Αβέρωφ

Με κάθε λαμπρότητα τα Γιάννινα γιορτάζουν σήμερα την 71η επέτειο της απελευθέρωσης του από τον τουρκικό ζυγό.

Τις γιορταστικές εκδηλώσεις θα λαμπρύνει με την παρουσία του ο πρόεδρος της κυβέρνησης Ανδρέας Παπανδρέου. Θα παραστούν επίσης υφυπουργοί, υφυπουργοί, η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων και Σωμάτων Ασφαλείας, ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Μπέης κ.α.

Την «Ν.Δ.» εκπροσωπεί ο πρόεδρος της κ. Ευάγγελος Αβέρωφ. Θα παραστεί επίσης στις εκδηλώσεις ο Αρχιεπίσκοπος κ. Σεραφείμ.

Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ο πρωθυπουργός θα φθάσει στα Γιάννινα στις 11 το πρωί. Η υποδοχή του πρωθυπουργού θα γίνει στον χώρο μπροστά από την Νομαρχία.

Σύσκεψη του πρωθυπουργού με τα Νομαρχιακά Συμβούλια

Σύσκεψη με την προεδρία του Πρωθυπουργού Ανδρέα Παπανδρέου και την συμμετοχή υπουργών και των Νομαρχιακών Συμβουλίων του διαμερίσματος Ηπείρου Λευκάδας και Κερκύρας θα πραγματοποιηθεί αύριο το πρωί στην αίθουσα της ΖΩΣΙ-

ΜΑΙΑΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ. Κατά την διάρκεια της σύσκεψης θα συζητηθούν διάφορα τοπικά προβλήματα ενώ υπολογίζεται ότι ο κ. Παπανδρέου θα εξαγγείλει νέα έργα στην περιοχή.

Συνομιλίες μιας ώρας
Καραμανλή-Παπανδρέου

ΑΘΗΝΑΙ 20—Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής συνενάσθηκε χθές το πρωί με τον πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Παπανδρέου περισσότερο από μία ώρα. Η συνενάσωση έγινε μετά την ορκωμοσία του κ. Κάρλου Παπούλια ως αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών και των κ.κ. Χαλικιά και Κορλίρας ως διοικητών και υποδιοικητών της Τράπεζας Ελλάδος.

Από την Προεδρία της Δημοκρατίας εκδόθηκε η ακόλουθη ανακοίνωση:

«Ενώπιον του Προέδρου της

Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή και παρουσία του πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Παπανδρέου ορίστηκε σήμερα ως υπουργός αναπληρωτής Εξωτερικών ο κ. Κάρλος Παπούλιας.

Ακολουθώντας ορκίστηκαν οι κ.κ. Δημήτριος Χαλικιάς και Παναγιώτης Κορλίρας αντιστοίχως ως διοικητές και υποδιοικητές της Τράπεζας Ελλάδος.

Μετά την τελετή της ορκωμοσίας ο πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο πρωθυπουργός συνομιλήσαν για τα εσωτερικά και εξωτερικά θέματα της χώρας».

Σταθερή η πολιτική
της κυβέρνησης στο θέμα
των «προβληματικών»

ΑΘΗΝΑΙ 20—Δεν μεταβάλλεται η πολιτική της κυβέρνησης στο θέμα των προβληματικών επιχειρήσεων τόνισε ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Γερ. Αρσένης προσθέτοντας ότι όταν δεν μπορεί να θρεθεί από τους μετόχους λύση μέσα στα πλαίσια του πιστωτικού συστήματος, τότε η επιχείρηση θα υπάγεται στις διατάξεις του νόμου 1386/83 «περί προβληματικών».

Αυτό σημαίνει, πρόσθεσε ο κ. υπουργός, ότι ο Οργανισμός εξυγίανσης των προβληματικών που υπάρχει στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας θα διορίζει προσωρινή διοίκηση η οποία θα καταστρώνει ένα παραγωγικό πρόγραμμα που να εγγυάται ότι το λειτουργικό κόστος θα καλύπτεται από την διάθεση του προϊόντος της στην αγορά.

Παράλληλα η νέα διοίκηση θα προωθεί τις συμφωνίες με τους παλαιούς μετόχους, τους δανειστές και άλλους ενδιαφερόμενους για μία νέα διάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου που μπορεί να γίνει είτε με προσέλευση νέων κεφαλαίων ή με μετοχοποίηση παλαιών Χρεών.

Αν δεν εξυερευθεί λύση μέσα

στα πλαίσια αυτά τότε θα προωθηθεί η ειδική διαδικασία που προβλέπει ο νόμος για την εκκαθάριση είτε με πτώχευση είτε με πώληση είτε με ανάλυση από τον Οργανισμό.

Ο κ. Αρσένης συνεχίζοντας είπε ότι έχει ολοκληρωθεί στο υπουργείο το πρόγραμμα εξυγίανσης του κλάδου της Χαρτοποιίας και βρίσκεται στο τέλος της μελέτης για την εξυγίανση του κλάδου της Ζυθοποιίας.

Γιὰ τὰ δύο αυτά θέματα θα έχει συνεργασία με τον διοικητή της Εθνικής Τράπεζας κ. Στ. Παναγιώπου προκειμένου να εξασφαλισθεί η χρηματοδότηση των προγραμμάτων εξυγίανσης.

Επίσης ο κ. Αρσένης δήλωσε ότι από τον Τύπο πληροφορήθηκε την αίτηση της σημερινής διοίκησης της ΑΓΕΤ για συντηρητική κατάθεση της περιουσίας των Τσάτσων και πρόσθεσε ότι το υπουργείο δεν έχει καμία ανάμιξη σε θέματα δικαιοσύνης.

Τέλος ο κ. Αρσένης είπε ότι η κυβέρνηση θα ασχοληθεί με το θέμα της κεφαλαιαγοράς όπως παρουσιάζεται σήμερα με την μεγάλη πτώση της τιμής, των μετοχών.

ΣΗΜΕΡΑ

Το πρωί οι φιλαρμονικές Δήμου και Στρατού θα περιέλθουν στην πόλη θιανίζοντας εθνικά θούρια και εμβατήρια.

* Στις 11.00 Αφίξη του Προέδρου της Κυβέρνησης Ανδρέα Παπανδρέου στον αερολιμένα Ιωαννίνων.

* Στις 11.15 τέλεση επίσημης Δοξολογίας στον Ιερό Μητρο-

πολιτικό Ναό του Αγίου Αθανασίου.

* Στις 11.55 Απονομή επάθλων στους τρεις πρώτους νικητές των αθλητικών αγώνων «Μπιζάνιος δρόμος» που διοργανώνονται από τον Αθλητικό Γυμναστικό Σύλλογο Ιωαννίνων.

* Στις 12.00 Παρέλαση μαθητών, σπουδαστών, Αναπήρων, Τμημάτων Ενόπλων Δυνάμεων,

Στις σημερινές εκδηλώσεις θα παραστούν οι εξής:

ΥΠΟΥΡΓΟΙ:

- * ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ: Αγαμέμνων Κουτσούργας
- * ΥΧΟΠ: Αντώνης Τρίτσης
- * ΥΓΕΙΑΣ—ΠΡΟΝΟΙΑΣ: Γιώργος Γεννηματάς
- * ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ: Άκης Τσοκατζόπουλος

ΕΘΝ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ:

- * Γεράσιμος Αρσένης
- * ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ: Γιώργος Κατσιφάρας
- * ΓΕΩΡΓΙΑΣ: Κώστας Σημίτης
- * ΔΗΜ. ΤΑΞΗΣ: Γιάννης Σκουλαρικής
- * Αναπλ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ: Κάρλος Παπούλιας
- * Αναπλ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ: Γιώργος Μοραΐτης
- * Αναπλ. ΕΘΝ. ΑΜΥΝΗΣ: Αντώνης Δροσογιάννης

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

- * ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ: Δημήτρης Μαρούδας
- * ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: Δημήτρης Τσοδόλας

* Την «Ν.Δ.» θα εκπροσωπήσει ο πρόεδρος Ευάγγελος Αβέρωφ με τους κ.κ. Σοφούλη - Καλογιάννη.

* Επίσης θα παραστεί ο Αρχιεπίσκοπος κ. Σεραφείμ.

Απο πλευράς ηγεσίας Ενόπλων Δυνάμεων θα παραστούν

- * Ο ΓΕΕΘΑ ναύαρχος Ντεγιάννης
- * Ο αρχηγός Γενικού Επιτελείου Ναυτικού αντιναύαρχος Παπιάς
- * Ο αρχηγός Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας αντιπτεράρχος Κουρής
- * Ο αρχηγός Χωροφυλακής αντιστράτηγος Μπράκας
- * Ο αρχηγός Λιμενικού κ. Προκόπης
- * Ο αρχηγός Πυροσβεστικού Σώματος κ. Μοναετας
- * Ο Διοικητής Στρατός αντιστράτηγος Κουρκαφας

Θα παραστούν επίσης:

- * Ο Δήμαρχος Αθηναίων κ. Μπέης και ο αντιδήμαρχος κ. Ζυγούρης
- * Ο Διοικητής της ΑΤΕ κ. Καφίρης
- * Η πρόεδρος του Ε.Ο.Π. Καλλιόπη Μπουρδαρα
- * Ο Πρόεδρος του ΟΔΑΥ Δημήτρης Κολοβός
- * Η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ Ρένα Λαμπράκη
- * Ο Βουλευτής κ. Νάσσης

* Τον πρωθυπουργό θα συνοδεύσουν οι σύμβουλοι του κ.κ. Μάκης Παλαστανίου, Λάμπης Νικολάου, Γιάννης Παπανικολάου, Γιώργος Κασμάτης, Αγγέλα Κοκόλα, Μιχάλης Ζυγούρης.

ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΚΩΣΤΑΣ
ΛΑΛΙΩΤΗΣ

Κώστας Λαλιώτης

ΑΘΗΝΑΙ 20—Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος κ. Δημήτρης Μαρούδας ανακοινώνει ότι ο υφυπουργός Νέας Γενιάς και Αθλητισμού κ. Κώστας Λαλιώτης εισήχθη προχθές το βράδυ στο Λαϊκό Νοσοκομείο διότι παρουσίασε αιμολυτικό σύνδρομο για το οποίο γίνονται τώρα οι απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις. Τον κ. Λαλιώτη επισκέφθηκε προχθές και χθές ο πρωθυπουργός κ. Ανδρέας Παπανδρέου.

Σχετικά με την εισαγωγή του υφυπουργού Νέας Γενιάς κ. Κ. Λαλιώτη σε νοσοκομείο ο καθηγητής κ. Φαίδων Φέσσας διευ-

κριντής της πρώτης πεντεστημιακής παθολογικής κλινικής του Λαϊκού Νοσοκομείου έκανε χθές μετά το μεσημέρι την ακόλουθη δήλωση:

Ο κ. Κ. Λαλιώτης προσεβλήθη από αιμολυτικό σύνδρομο. Για την ακρίβη διάγνωση και αντιμετώπιση της σθένειας μεταφέρθηκε στο Γενικό Λαϊκό Νοσοκομείο. Από τις μέχρι τώρα εξετάσεις προκύπτει ότι η νόσος είναι καλοήγηθη θρομβωτική πορφύρα ή σύνδρομο μώσκα-βιτς. Χθές ο ασθενής παρουσίασε βελτίωση.

Φωτιά
σε γραφείο
του ΠΑΣΟΚ

Το Σάββατο και ώρα 15.30 εξερράγη πυρκαγιά στην αποθήκη των γραφείων Τ.Ο.Ε. ΠΑΣΟΚ Κολοιτσιανής η οποία κατασβεσθηκε από την Πυροσβεστική Υπηρεσία αφού αποτέφρωσε μερικώς την πόρτα της αποθήκης και υπάρχουσες μέσα στην αποθήκη αξίες.

Ενεργείται προανάκριση από την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Σωμάτων Ασφαλείας και Πυροσβεστικής.

* Στις 13.00—14.30 δεξίωση από το Δήμο Ιωαννιτών στο Δημαρχείο για το Λόδο της Πόλης.

ΤΟ ΒΡΑΔΥ

* Στις 19.30 εκφώνηση πανηγυρικού από τον Γεώργιο Παπαγεωργίου, Λέκτορα του Ιστορικού Τομέα του Φιλοσοφικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στην αίθουσα τελικών της Παλιάς Σωμνασίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας με θέμα: «Η οικονομική και Πολιτιστική κατάσταση στην Ήπειρο κατά τα τέλη του 19ου αιώνα και στην αρχή του 20 αιώνα».

Το βράδυ στις 9 επίσημο γεύμα από το Δήμαρχο Ιωαννιτών στο Κέντρο «Λιθαρίτσια» όπου θα παραστεί και ο πρωθυπουργός.

ΧΩΣΙΝΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
Εν τώ μεταξύ χθές έγιναν οι παρακάτω εκδηλώσεις:

Στις 9.30 το πρωί ψάλλθηκε

Τρισάγιο στο Στρατηγείο 1912—13 και έγινε κατάθεση στεφάνων από τον Νομάρχη Χρήστο Μαρτίνη και τον Διοικητή της 8ης Μεραρχίας κ. Μανιατογιάννη.

Στις 10.45 έγινε κατάθεση στεφάνων στο Ηρώο Μπιζανομάχων από τα Ιδρύματα Ανωτάτης, Ανωτέρας και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, τις Σχολές και τα σχολεία Μέσης και Δημοτικής εκπαίδευσης.

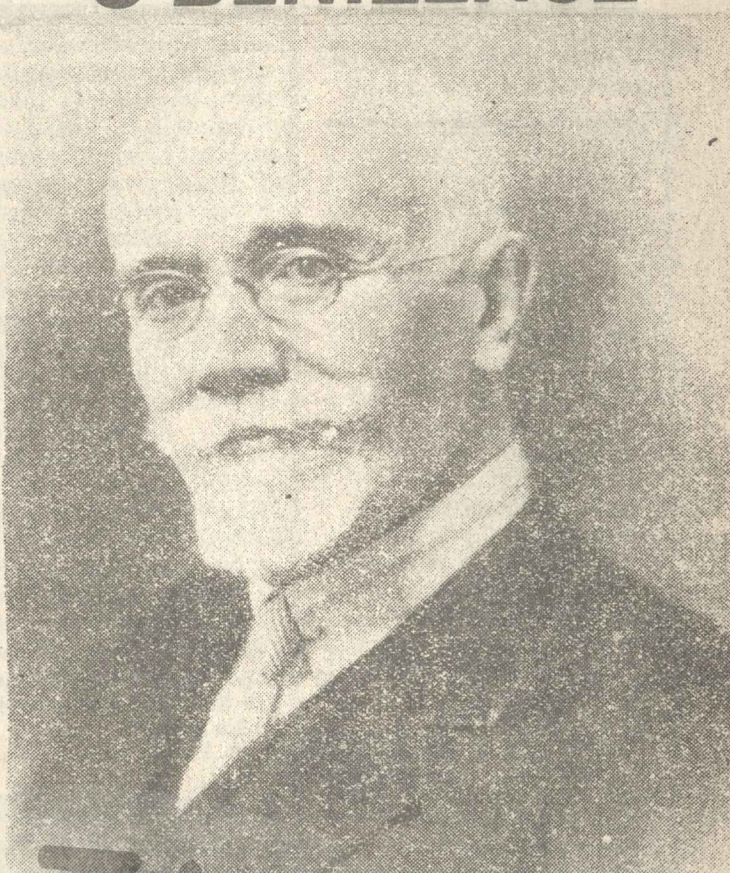
Στις 11.00 επιμνημόσυνη δέηση από τον Ηρώο Μπιζανομάχων και κατάθεση στεφάνων από πολιτικές και στρατιωτικές αρχές.

ΕΠΙΣΗΜΗ

ΠΡΕΜΙΕΡΑ

Χθές το βράδυ εξ άλλου το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Ιωαννίνων έδωσε πανηγυρική παράσταση με το έργο «Ο εχθρός του Λόδου» του Ίφεν παρουσία υπουργών και άλλων αρχών.

Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Στη σημερινή ημέρα επέτειο της απελευθέρωσης των Γιαννιτών από το δαρδάρικο ζυγό αιώνων, είναι επόμενο η σκέψη όλων μας να στρέφεται προς τη μεγάλη μορφή Εκείνου που υπηρέσε ο πρωταγωνιστής και ο ηγέτης και ο δημιουργός του ιστορικού εθνικού ξεκινήματος, της μεγάλης εθνικής εξόρμησης για την πραγματικοποίηση των προαιώνιων εθνικών πόθων, που παρέμειναν αθάνατοι στις ψυχές των Ελλήνων στα σκοτάδια των αιώνων της σλαβίας.

Στη μορφή του Ελευθερίου Βενιζέλου.

Μεγαλόφυνης πολιτικός, χαρισματικός ηγέτης μεγάλος οραματιστής με θαυμάσια πίστη στις δυνατότητες της ελληνικής φυλής, ο μεγάλος εκείνος πολιτικός, δρεθηκε επι κεφαλής του έθνους, σε μια κρίσιμη, αποφασιστική και ανεπανάληπτη ιστορική συγκυρία που του επέτρεψε να προχωρήσει στη μεγάλη λεωφόρο των εθνικών πεποιμένων.

Είναι όμως γνωστή η τραγική κατάληξη της πραγματικά μεγαλειώδους ανάταξης του ελληνικού έθνους: Η συμφορά της Μικράς Ασίας και η απώλεια των χαμένων πατρίδων από τα εκατομμύρια των Ελλήνων που τις εγκατέλειψαν... Και στο φως των φλεγόμενων τραγικών ερειπίων του εθνικού ονείρου η μεγάλη μορφή του Ελευθερίου Βενιζέλου υψώνεται τραγική και πονεμένη.

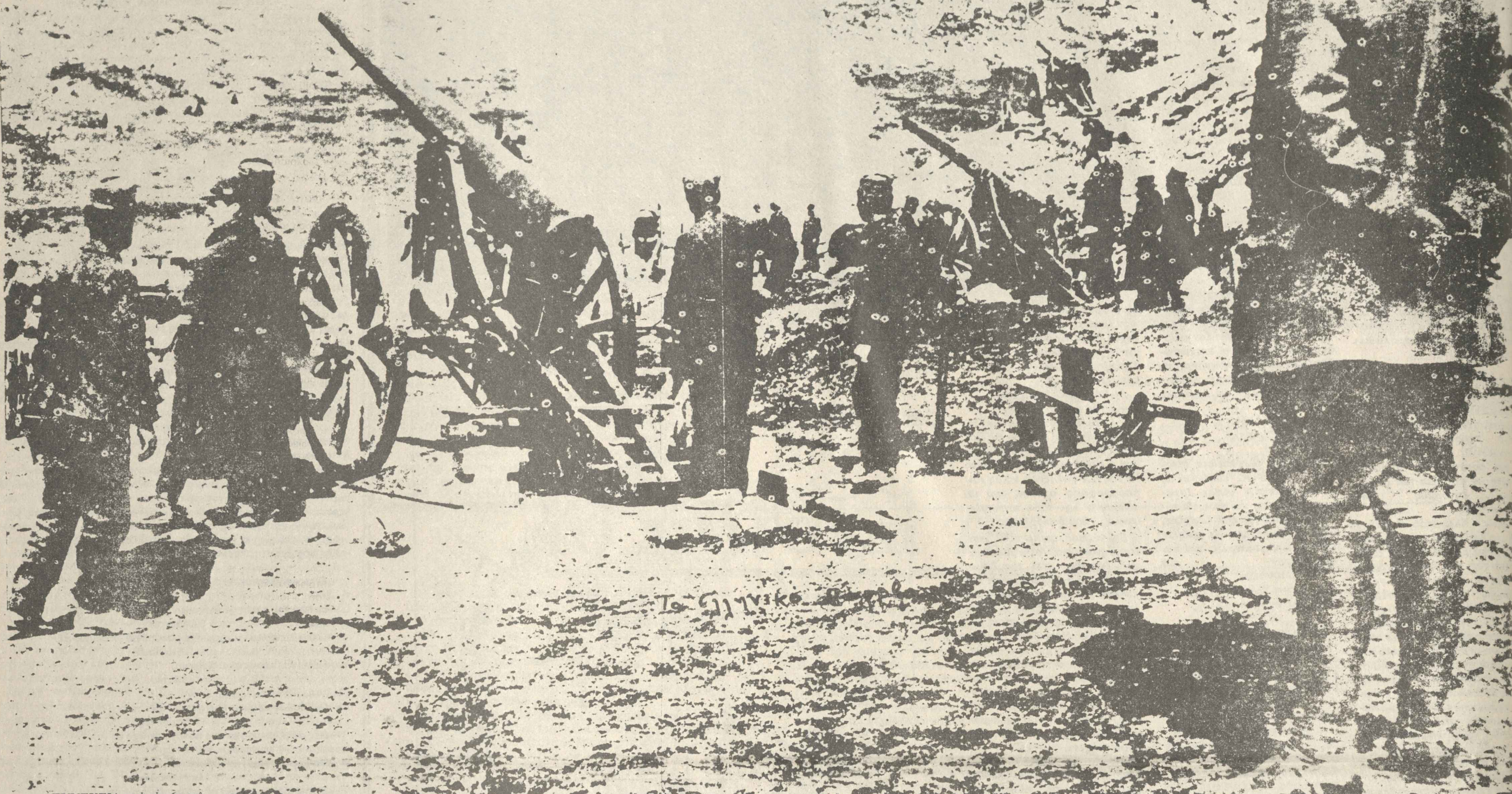
Τα αίτια της συμφοράς που οριοθέτησε τη μοίρα των Ελλήνων είναι γνωστά: Η παραβίαση του συντάγματος από τον «στρατηλάτη» βασιλιά Κωνσταντίνο που με το μικρό του μισό έγινε παιχνίδι στα χέρια της γυναικας (αδελφής του Καίσαρ) και του περιβάλλοντος του, που ο μεγάλος Κρητικός το χαρακτήρισε «ελεεινό». Παραβίαση που είχε σαν αποτέλεσμα την ωμή παρέμβαση του Κωνσταντίνου (έλεος Θεού Βασιλιά των Ελλήνων - όπως είχε) στην εξωτερική πολιτική της χώρας και την απαρχή του αδιέξοτου διχασμού...

Και το όνειρο της Μεγάλης Ελλάδας, της Ελλάδας των πέντε θαλασσών και των δύο Ηπείρων, της Ελλάδας που δημιουργήθηκε η συνθήκη των Σεβρών (το ιστορικό αυτό επιτεύγμα του μεγάλου Κρητικού) «οριζοτάται σε μαύρα ερείπια»...

Ας μας φροντιστεί το λιγότερο και ας μας διδάξει η μεγάλη αυτή μορφή του Ελευθερίου Βενιζέλου, στο σκληρό και επικίνδυνο δρόμο που περνάει σήμερα η Ελλάδα, όπως και ολόκληρη η ανθρωπότητα.

ΒΑΣ. ΚΡΑΨΙΤΗ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ από την 6η σελ.

στά Γιάννενα και ξεδιπλώνει την Ελληνική σημαία έξω από το Κάστρο των Γιαννινών. Μά συλλαμβάνεται και γδέρνεται ζωντανός και οι Γιαννιώτες γάνουν έτσι τα λίγα προνόμια που τους είχαν μείνει. Συνεχίζεται με αγριότητα ο ελαχισμός των Ελλήνων και των Αλβανικών φύλων. Το 1788 ηγεμονεύει σε όλη τη νηπειρωτική Θεσσαλία και τη Στερεά ο Αλή Πασσάς που έγινε η αιτία να προστεθούν στον κορμό του ελληνικού δέντρου το Σούλι, ο χορός του Ζαλόγγου και η Πάρου φλογερές ηλιακτίδες στα παγκόσμια τότε σκότη.

Κι όταν σημαίνει η ώρα του θανάτου 1821 οι Γιαννιώτες και Σουλιώτες ήταν οι μεγαλύτεροι καπετάνιοι και αρχηγοί. Το 1854 όταν η ελεύθερη πατρίδα επέστρεψε στην πραγματικότητα της μεγάλης ιδέας, ο Πορφύρας Θεοδωράκης Γρίβας στρατάρχης και πολιτικός με το παιδί του Δημήτρη φτάνουν έξω από τα Γιάννενα και δίνουν την αιματηρή μάχη στο χωριό Κουτσελί, που μάς τη δίδασκε τόσο ζωντανή το δημοτικό τραγούδι.

Ένα πουλάκι καθόνταν στ'ό Κουτσελίου τη ράχη δεν ελάουσε σαν πουλί ούτε σαν χελιδόνι μόν' ελάουσε κι έλεγε ανθρώπινη κουβέντα. Σήκω Γρίβα, μη κάθουσι, σήκω Γρίβα, και φεύγα Αδρή πασάς συντάζεται με δυο με τρεις χιλιάδες φέρνει κανόνα της στεριάς φέρνει καθαλαρία για να σε πιάσι ζωντανόν μαζί με το παιδί σου σ' αυτό το έργο Κουτσελί, στον κάμπο τού Γιαννινού.

Τόν λόγο δεν απέρωσε, τόν λόγο δεν άπισπε. Αν θάδωρος δημέρωνε ήταν και το όνομά του τόν Γρίβα τόν εκλείσανε νύχτα με το σκόταδι. Πέφτουν ντουφεκία σαν βροχή, τα τόπα σαν χαλάζι και τότε ο Γρίβας φωνάζει του Δημητράκη λέει. Βαστα παιδί μου δυνατά βαστα το ντουφεκίδι όσο να φτάσει το μιντάι ο Ζέρβας καπετάνιος. Αδρή πασάς σαν τάκουσε, ασκέρει του μαζώνει. Στά Γιάννενα εγύρισε να μίν τόν πάρει η μέρα Με το μισό τ' ασκέρει του και με τους λαθωμένους.

Εξημερώνει το θάνατο 1912-13. Η αποδέσμευση ενός κόσμου ωραίου και θαυμαστού που φαντάζει σαν κάτι το απίστευτο και οι αυτούς τους δημιουργούς του και πάλι το Έθνος στην ιερή στιγμή, ενωμένο μεγαλοφυώς.

Η ανάληψη της Λευτεριάς, γνήσια ελληνική άνθιση κάτω από το γαλάζιο-ελληνικό ουράνιο, έγινε μυριόχρωμο μεθυστικό λουλούδι που μέδωσε όλες τις γενιές.

Η θάση, γνήσια ελληνική, φυτρώσε από τα πανάρχαια χρόνια στο ελληνικό αίμα και δροσίστηκε από το θρόισμα της Λευτεριάς, της δόξας και της τιμής.

— Αντιπροσωπεύονται στον απελευθερωτικό αγώνα των Γιαννινών, όλοι οι Έλληνες. Οι ποιητές μας δίνουν τη μάχη τους με την πένα και με το όπλο.

— Μανωλιόσσα - 25 Δεκεμβρίου... Όλοι ζητούν πυροβόλα. Διακρίνουν τον πυροβολόχρηνη Πετμεζάν. Έχει διανέμει τα τέσσερα πυροβόλα του εις τας β τέσσαρας άκρας. Και ο πυροβολόχρηνης όστις είναι υπό την φιλολογικήν μορφήν του ο γλυκύς Λαύρας, θάινει με θύμα περιπάτου από του ενός πολυβόλου στο άλλο, φέρων τόν αναπόσπαστον μονύλεον και περιστρέφων εις τόν αέραν πελωρίαν γκίλτσον... Πλησίον του λόχου μας άλλην διμοιρίαν με επικεφαλής λοχίαν τόν ποιητήν Ρωμόν Φιλλυράν εξεμνεί τόν θάνατον. Η μικρή μας φυλαγία άς μη έχει παράνονα, αντιπροσωπεύεται θαυμάσια... γράφει ο Ηλίας Κατσαντώνης στο έργο του «Η Εκπόρθησις τού Μπιζανίου», Βιβλ. Μ. Σαλιέρου έκδ. 1914, σελ. 49.

Στο Δριτικό κάτω από το φλόμπουρο τού Ιταλού στρατηγού Πιπινό Γαριβάλδη τρέχει ο λοχαγός και ποιητής Μαδίλλας, γιατί έννοιωσε πως «ήρθε, ήρθε ώρα που της μόνος μας Ελλάδος βάσταφτε έναν ή οθισμένη της όψη», γιατί πίστεψε πως πάνω από την ομορφιά και το λόγο υπάρχει η Πατρίδα, και προσφέρει τη ζωή του, το αίμα του, που καθαγιαίνει τόν αγώνα των θρυλικών Γιαννινών με το θαφνοστέφανο.

Εξημερώνει η 21η Φεβρουαρίου 1913. Ω! άγια μέρα. Ω! μέρα δοξαμένη. Το δημέρωμά σου γενιές ολόκαιρες εγαλούχισε. Η προσμονή σου στά μυρωμένα άνθη σου, έζωσε τα δεσμά του σκλάβου Ελληνισμού, Η

ανατολή σου επραγμάτωσε το θαύμα των θαυμάτων, το ασύλληπτο έπος της αρχαίας φυλής μας.

Εξημερώνει. 21 Φεβρουαρίου 1913.

Σταθμός κι αρχή της ιστορίας του τόπου μας. Μέρα λαμπρή θαφνοστέφανωμένη στην ιστορία του Έθνους.

Εξημερώνει... Κι η πολιτεία νινάζεται πανύωρα. Λούζεται μέσα στο φως του λαμπρού ήλιου που ανατέλει από αιματοβαμμένες κορφές. Λούζεται από πλούσιο φως που χύνουν οι γαλαζένιοι καταρράκτες του ουράνου, του ελληνικού ουρανού. Λούζεται απ' τ' άγιο φως που αντιεγγίζει από τ' αδελφικό φίλημα του Παρθενώνα.

Εξημερώνει... Και η πολιτεία που χθές ακόμη στραγγαλιζόνταν από το βάρβαρο, που χθές ακόμη αντηχούσε από τους θρήνους και τους σπαραγμούς, που χθές ακόμα κοιμήθηκε σκλάβος, ξυπνάει τρισένδοξη παρθένα.

Τά μισοφέγγαρο ξεψυχούν. Τά σκιεμένα φρέια, τά γκρεμισμένα σύμβολα καυχάζουν. Η δια γρεμιστήκε στο πεδίο της τιμής. Τα κλειδιά της πολιτείας παραδίνονται στους τιμημένους.

Η γαλανόλευκη κυματίζει περίφανα. Μια, δυο, πολλές, χιλιάδες γαλανόλευκες, σύμβολα ιερά, που κεντήθηκαν με δάκρυα, με ελπίδες, με θυσίες, πέντε ολόκαιρους αιώνες, από κορίττι, από μονάδες, από γιανιές, που παραδίνονταν ιερή κληρονομιά από προίκους προγόνους σε γνήσιους απογόνους, για την άγια τη μόνη, την ιστορική μέρα.

Χιλιάδες σημαίες ανεπτάζονται και πλημμυρίζουν την πόλη, και κυματίζουν περίτρονα, και καθρεφτίζονται στα γαλαζένα, στα αστεμάχιστα νερά της θρυλικής λίμνης.

Χαρμόσυνες κομπάνιες ηχούν. Αναστάσιμες καμπάνες ηχούν.

Φύσα μωρωμένο περιπαιχτό αγέρι από το Μιτσικέλι, το Δρίσκο, την Ολύτσια, και φέρε το χαρμόσυνο μήνυμα της λευτέρης κόρης στη μάνα Ελλάδα. Φύσα δροσερό αγέρι και φέρε το θάνατο μήνυμα στην πλάση όλη, πως οι τύραννοι ξεψυχσαν. Φύσα ανισμένο αγέρι και στείλμε τη μοσχοβολία σου, στους ηρωικούς αρματολούς και κλέφτες και στους άδους ημιθέους των ιερών αγώνων της πατρίδας, για ν' αναπαύονται ήρεμα στους τάφους τους.

Και φέρε στους θάνατους ευεργέτες μας το χαρμόσυνο άγγελμα πως τ' όνειρό τους έγινε πραγματικότητα.

Και φέρε το αναστάσιμο οδύπνο στους μεγάλους διδασκάλους του Έθνους, που ο σπόρος τους εκκαποφόρησε.

Και φέρε το γαληνοφόρο μήνυμα στην κυρά Φροσύνη και στις δεκρεφτά παρθένες, πως ο αιμοσταγής Αλής, θα μείνει πάντα μία κολασμένη σκιά, και πως ο τύραννος απέθανε.

.....

Μάτια πολλά δακρύζουν. Μάτια πολλά κλαίνε. Η πολιτεία ανέστη. Η φύση καθαρή-ανοιξιάτικη μέρα-ανέστη. Το Έθνος ανέστη. Κι όλα μαζί, συνθέτουν το εωινό, το γλυκό ΤΕ ΔΕΥΜΤΗΣ ηπειρωτικής αυγής, με υπόκρουση τούς ύμνους και τις δοξολογίες των πιστών, των ελεύθερων σκλάβων, στο Θεό.

Χριστός Ανέστη! Η σκλάβος πόλη Ανέστη! Τα θρυλικά Γιάννενα ελευθερώθηκαν. 21 Φεβρουαρίου 1912.

.....

Την άγια, τη δοξαμένη μέρα που εξημέρωσε, η Πατρίδα έγραψε στο χρυσό της βιβλίο. Ο ποιητής, την παρέδωσε ιερή παρακαταθήκη στις γενιές που ήρθαν.

Ανεγνώσε το παρελθόν, που δεν είναι τίποτε άλλο από την αναγέννηση του παρόντος. Έτσι διατήρησε και διαώνισε την εθνική περιουσία, γιατί διατήρησε την αλληλεγγύη που έχει το παρελθόν με το μέλλον.

Η τιτανική πάλη, η αιώνια πάλη, με νικήτρια την Ελληνική ψυχή, παρασταίνεται με τη μελωδική λύρα του ποιητή Αγγέλου Σημηριώτη:

ΣΤΟ ΜΠΙΖΑΝΙ

Μπροστά στο κάστρο το τρανό, που φράζει του το δρόμο και σπέρνει μπρός τόν χαλασμό και γύρω του τόν τρόπο

ο γιος του Ρήγα πολεμά να το ξεβεβαίωση, να μη στά μαύρα Γιάννενα, πνοή ζωής να δώση στην λίμνη της κοιμούμενη Κυρά, τη μαγεμένη. Μα είναι το κάστρο Δράκοντας κι οι τοίχοι στοιχειωμένοι...

Ξάφνου το βασιλόπουλο σέρνει φωνή στο κάστρο Κάστρο κι αν είσαι Δράκοντας της μέρας είμαι τάστρο, τού Ρήγα γιος, της Μοίρας γιος! Κι είναι γραφτό σου, τέρας να πάρει από το χέρι μου τα λείπα ο αγέρας!

Ρίχεται ο Ρήγας του στοιχείου και το στοιχείο του ανθρώπου.

Δυό μήνες έτοι πολέμου στ' άλώνι τού έρμου τόπου. Κι από τους δυό κάποιον αυγή και κάποιον άγια μέρα, που χαμηλώναν οι ουρανοί κατά τη γη εδώ πέρα.

κι ο Άδης είχε Ανάσταση, κι ο κόσμος πανηγύρι την ώρα που ο Ορίωνας πεί λαιμρός να γύρη καθώς που πέφτει απάντηχα και που ψοφάει ο αγέρας σ' έναν απέραντο σπαρμό παράδωσε το τέρας.

Πάει η ψυχή τού Αλή-πασά, τού Αλή το μίος πάει. Και να στής λίμνης το θυδό, ή ώρα Κυρά ξυπνάει. Τού Ρήγα γιέ της Μοίρας γιέ, χρυσέ σαν καλωσύνη, δικά σου είναι τα Γιάννενα με την Κυρά Φροσύνη.

Τό Μπιζάνι. Τό οχυρό θύλος. Τό Μπιζάνι με τα εκατό κανόνια του και με τα μεγάλα οχυρωματικά έργα των Γερμανών. Τό Μπιζάνι το ορόσημο προς τη νίκη, προς την ελευθερία. Μήνες τώρα η γιγαντομαχία. Το ελληνικό κανόνι βροντάει ακατάπαυστα, καθημερινά. Λυσώπιτο ορθώνεται το ερώτημα. Θα πρέσει το Μπιζάνι. Κι αναρωτιούνται οι σκλάβοι, κι αναρωτιούνται οι ήρωες του μετώπου, κι ο κόσμος όλος αναρωτιέται. Θα πρέσει! απαντάει η λύρα του ποιητή Γ. Στρατήγη.

ΜΠΙΖΑΝΙ

Μπιζάνι... που οι βρόντοι σου στον κόσμο αναράξαν το σημάδι σου όνομα θα τρέμει όλη η γη με γράμματα αστέρια τα ουράνια του χαράζουν και μόντη η κλόαση θα νύσση και οργή.

Ω! δόξης αστέλειτης τού γένους πηγή... Θα πέσεις και πίσω σου θα ιδούμε τα Ηλύσια τη γη των ονείρων μας τη γη των όσων που τώπαλε αδανάτα. Ήσικ! παραδείσια της Μούσας τόν άγνωστο μεγάλο Ναό.

ο υάλης ο σάρατος που λένε λας... Μαζί τού της λίμνης σου κι ο κύκνος πολέμησε μαζί κι ο Ασπραγόγιαννος, μαζί κι οι Αμαρτωλοί μαζί τους κι η λύρα τού το κάστρο σου κρέμισε με βρόντο δοξάρισμα, με λάμψεις στολή έτων όπλων το σώωμα, στην κάθε βολή.

Μά το Μπιζάνι ακόμα κρατάει. Τα ελληνικά νεύματα, φλογισμένα, καρτερούν και προσδοκούν. Άχι! κι αυτή η παγωνία, τα χιόνια, ο δεύτερος αυτός χειμώνας! Ο ποιητής ζει το μεγάλο δράμα. Νιώθει την ίδια αγωνία και έτσι ένα φλογισμένο κομμάτι της ζωής του. Και όλη αυτή την τραγωδία τού πολέμου την εκπληώνει στο ποιήμα τού. Τό γράμμα τού πολεμίστη, ο ποιητής Τεωφύλιος Βουγιουκλάκης.

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΟΥ

Μου γράφεις μάνα μία γραφή και με ρωτάς τί κάνω, στού Μπιζανίου την παγωνιά, στα κρύα θά πεθάνω! Δε με φοβίζουν μάνα που οι σφαίρες τα κανόνια με με φοβίζει η βροχή, τού Μπιζανίου τα χιόνια... Λειτουργήσε την Παναγία κι άναψε κι αγιοκέρι να κάνει θαύμα, μάνα μου, να γίνει καλκή κείρι να βγει ο ήλιος μά φερά κι απ' τη χαρά να κλάψω κι από τα Γιάννενα γραφή, μάνα μου, θά σου γράψω. Μάνα μ' ο Κωνσταντίνος μας, παιδιά άδους μας έχει, σάν απτός στο πλάι μας και σάν πατέρας τρέχει. Μήν κλαίς μανούλα μου χρυσή, γρήγορα θά γυρίσω και θάμαι μάνα νικήτριά, γλυκά νά σε φιλήσω.

— Απεριγραπτή εκείνη η παγωνία. Ο πολεμιστής παρακωλάει τη μάνα του ν' ανάψει αγιοκέρι, για να λυώσουν τα χιόνια. Απεριγράπτη εκείνη η παγωνία, και καρτερεί, και του γίνε πίστη, πως θά γράψει στη μάνα του γραφή από μέσα από τα Γιάννενα που θά γίνουν γρήγορα ελληνικά, γιατί το πουλί το γλυκοκελαδεί, όπως γράφει στο ποιήμα τού — Γιάννενα ο ποιητής, Στ. Δαφνής.

ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Απ' έξω από τα Γιάννενα σ' ένα ψηλό κλαδί πουλι-πουλάκι κάθισε και γλυκοκελαδεί: — Ανοίξε στρατά διαπλάτη και στρατά μυρωμένη κι έρχεται η Λευτεριά με τ' άνθη στολισμένη. Τ' ακούνε οι σκλάβοι που θαθεί σ' όνειρου θαδός ζουσε και τα κέρια ετοιμάζουσε και τούς παλμούς κρατούσε. και το καλο φθινόπωρο με κάποια ανατριχίλα στρώνει το ολόχρυσο χαλί με τα στεφάνια του φύλλα.

Ο ποιητής σ' αγωνιά. Με την ποίηση ο άνθρωπος έρχεται να ενώσει ότ' μέσα του είναι θάνατο με τη μορφή του κάλλους Η Ελλάς, με τόν ιστορικό δρόμο της, αγωνίζεται και θακάκη προσεύχεται κατανυκτικά. Και μαζί της ο μεγάλος θαδός, ο ποιητής Άγγελος Σικελιανός.

ΗΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Τό όρε τ' αρχαιοπαιχτο κι αν θροίσι στη Σωθώνη για τόν ποιητή πολεμιστή κι αν σείσθηκαν τα γέλλα γ' άστρον σιναι. Δία τη μιντική πλατιά αναντρίχια, κοίτα η καθέρι χέμηση τόν γεγ'ιωμένο σίμονει.

αγγίζων τα χιόνια στ' Άλγαντα, κι η δύναμη τόν Ονείρου δίνει τα τα τα πιο σίγ'εται, απ' τα γλυκά ακρογυμιά ές τα αυτιά, τα ευωδία περιούια της Ηπειρου, τόν ασπράχτουν στα ακοκτινα κλαδιά τα πορτοκάλια.

και να ο χειμώνας αεζάνει μ' όν τόν ήλιο λήπτει, φωταίε διαμάντι τα δένια, κι ο τέρας τα ζ'γ'ονει, κι' είν' ατλαγής χαρότοπος, θαλόνδι κατάνοι κάμτοι, π' ακοκτιν' εχρηκή φωταίε κατάνοι αργά κι οργάνει.

στα ρημωμένα τα χιόνια, και στο παντοχό λαιπύρι — τωρα οι ανανάδες γέννησαν και στη θαμνη γλυκάδα τού σιναι... Δεκαμήνη, μακρινό αναντάει πανηγύρι μ' όλα τ' αρία θελασμάτα η ελπίσ' όφρα Ελλάς!

Κι είναι τα χιόνια αμυγδαλιές κι ο ήλιος είν' τ' Απρίλ Πάσχα Κυρίον ν' ανατείλει φανέσει η κυρά-Μέρα ιερή θυσία και ο στρατός, σε εμμένο αέρα...

Τα Γιάννενα! τα Γιάννενα! Τά πόησε η ψυχή μας, ωραία Θεέ, στής λησμονιάς τις ώρες ασημένη. Σου τα τάς άσσειαν ναό λατρείας η προσέυχη μας η θερμή μας τή δίωσσε στην τ'ικρα πλανητοσμένη.

Θλιφτό ξανάρθε τ' όνειρο τ' αθιό-τό παιδικαίο νανούρισμα της μανός μας, στής κούνης μας τή βράδυ «κοιμήσου, το παιδάκι μου, κλέγω θά σου χαρίσω την Άρτα με τα Γιάννενα τη Χίο με τα καράδια...»

Ωραία Θεέ! Τις τρικυμίες σταμάτησες, κι εχούθη η ευλογία σου, στο στρατό τόν κυμασμένο, ανάσα, και με το φως τού φεγγαριού του γλυκάνες τή στηθ. Ωραία Θεέ, το χέρι σου μπροστά και νάμπε μέσα

ωσάν ασκέρει τ' ουρανού στο μωροβόλο αέρα, στών κήπων σου πεντάγλυκε Νυμφίε, την ομορφάδα! Τα Γιάννενα! Τα Γιάννενα! Γονατώσ' η Ελλάδα με στής θυσίας τούς καινούς, γυρμένη πέρα ως πέρα

μέσα σε χιόνια αμυγδαλιές κι ήλιο λαμπρό τού Απρίλ, τού Πάσχα σου, γυρμένη νύχτα-μέρα, νά σμείουν σ' Ανάσταση τη πικρομένη χείλη!

ΒΑΣ. ΚΡΑΨΙΤΗ

(Λυσώσιεύτηκε στην Ηπειρωτική Έστια τή 1957)